

Sygn. akt: I C 1353/16 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wieliczce Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Paweł Styrna

Protokolant starszy protokolant sądowy Barbara Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 r. w Wieliczce

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. w B.

przeciwko A. M.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od Banku (...) S.A w B. na rzecz A. M. kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 1353/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 listopada 2016 r.

W pozwie, wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, strona powodowa Bank (...) Spółka Akcyjna w B. domagała się zasądzenia od pozwanej A. M. kwoty 597,39 złotych z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej kredytu NBP liczonymi od kwoty 496,60 zł od dnia (...) roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podano, iż strona powodowa zawarła pozwaną w dniu (...) umowę rachunku bieżącego nr (...), a pozwana z tego tytułu pozostaje w zwłoce z zapłatą kwoty 597,39 zł. Na dowód istnienia wierzytelności, jej wysokości oraz terminów wymagalności poszczególnych kwot, strona powodowa powołała umowę z dnia (...)r. wraz z dokumentami dotyczącymi rozliczenia tejże umowy.

W dniu 1 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Lublinie VI Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w którym w całości uwzględnił żądanie pozwu.

Wobec wniesienia przez opiekuna prawnego pozwanej sprzeciwu od nakazu zapłaty, Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 11 lipca 2016 r. uchylił nakaz zapłaty w całości i przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Wieliczce.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty opiekun prawny dla ubezwłasnowolnionej całkowicie A. M. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem opiekuna prawnego nakaz zapłaty należycie nie został doręczony opiekunowi prawnemu ubezwłasnowolnionej całkowicie pozwanej, nakaz zapłaty wydano mimo iż przytoczone

okoliczności faktyczne i prawne budziły wątpliwość, roszczenie dochodzone pozwem się przedawniło a przede wszystkim umowa łącząca pozwaną ze stroną powodową jest nieważna. Powyższa umowa jest nieważna, ponieważ pozwana jest osobą ubezwłasnowolnioną całkowicie z powodu znacznego upośledzenia psychicznego. Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w dniu 2 czerwca 2015 r. ustanowił opiekunem prawnym pozwanej jej siostrę A. M.. Pozwana nie jest w stanie dokonywać żadnych czynności prawnych, podejmować decyzji dotyczących leczenia, przeprowadzenia ewentualnych zabiegów, czy operacji. Pozwana wymaga dopilnowania przez inne osoby w zakresie wykonywania czynności, dnia codziennego, a także wyręczania w załatwianiu spraw urzędowych, spraw związanych z leczeniem, z dysponowaniem majątkiem. Niepełnosprawność pozwanej istnieje od wczesnego dzieciństwa. Mając powyższe na uwadze, w chwili podpisywania umowy będącej źródłem żądania pozwu, pozwana znajdowała się w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli z uwagi na stan upośledzenia umysłowego. W związku z powyższym umowa zawarta przez nią była nieważna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu (...) roku pomiędzy Bankiem (...) Spółką Akcyjną w B., a A. M. została zawarta umowa rachunku bieżącego nr (...). W wykonaniu zawartej umowy Bank umożliwił pozwanej korzystanie z rachunku bankowego, gromadzenia środków, przeprowadzenia rozliczeń oraz innych usług oferowanych przez bank. Pozwana otrzymała również kartę kredytową. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Pismem z dnia (...)r. strona powodowa wypowiedziała umowę rachunku bankowego z pozwaną. Pismami z dnia (...) r. ,(...) r. (...) r. wzywano pozwaną do zapłaty przeterminowanych należności.

Dowód: - umowa prowadzenia rachunku bankowego k. 40-43,

Regulamin wydawania i używania kart płatniczych (...) Banku (...) S.A. k. 47

Regulamin otwierania i prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w Banku (...) S.A. k. 48-52

wypowiedzenie umowy k. 58-59

Wezwania do zapłaty k. 22-24

Pozwana A. M. jest ubezwłasnowolniona całkowicie z powodu znacznego upośledzenia umysłowego trwającego od urodzenia. Pozwana nie rozumie podstawowych terminów tj. umowa rachunku, nie potrafi liczyć ani pisać i czytać. Jej opiekunem prawnym jest D. M..

Dowód: postanowienie z dnia 20 października 2014 r. k. 8

Zaświadczenie z dnia 2 czerwca 2015 roku k. 9

Opinia sądowo-psychiatryczno-psychologiczna k.9-10

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 11-13

Zeznania opiekuna prawnego pozwanej k. 91

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez stronę powodową dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana w niniejszej sprawie, jak również Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność. Wiarygodne były także zeznania opiekuna prawnego pozwanej, która na zadawane pytania odpowiadała pewnie i rzeczowo, jednoznacznie wskazując okoliczność istotne dla rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie treścią art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, o ile jego treść lub cel nie sprzeciwia się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Jak

wnika z art. 354 § 1 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno–gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje – także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W niniejszej sprawie nie budził wątpliwości Sądu fakt zawarcia pomiędzy stronami w dniu 9 stycznia 2012 r. umowy pożyczki o treści wynikającej z załączonego do pozwu.

Należy jednak zauważyć, iż zgodnie z art. Art. 82. k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. W niniejszej sprawie zaś, wobec okoliczności podniesionych w sprzeciwie przez opiekuna prawnego A. M. kluczowe było określenie, czy w chwili podpisywania umowy w dniu 2 maja 2011 r. z której strona powodowa wywodziła swoje roszczenie, pozwana znajdowała się w „stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli” i co zatem idzie jej oświadczenie woli było nieważne. Co prawda w orzecznictwie sądowym wskazuje się, że „nie można z góry przyjmować niepoczytalności osób chorych psychicznie lub niedorozwiniętych umysłowo, nawet wtedy, gdy zostali ubezwłasnowolnieni całkowicie lub częściowo” (np.wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa 251/13). W niniejszej sprawie nie może jednak ująć uwagi, że z opinii–sądowo–psychiatryczno–psychologicznej (będącej przecież podstawą do wydania postanowienia o ubezwłasnowolnieniu całkowitym) jednoznacznie wskazano, iż pozwana od urodzenia nie potrafi czytać ze zrozumieniem, nie umie pisać ani liczyć, a co za tym idzie, nie jest w stanie samodzielnie dysponować swoimi finansami i majątkiem. Potwierdziła to także w zeznaniach jej opiekun prawny A. M.. Wskazane dysfunkcje występują u pozwanej od wczesnego dzieciństwa, co jednoznacznie wyklucza aby w chwili zawarcie umowy o rachunek bankowy z powodem była w stanie świadomie podjąć decyzje o zawarciu takiej umowy i wyrazić wole jej zawarcia. W konsekwencji umowa stanowiąca podstawę faktyczną żądania pozwu okazała się nieważna, a więc nie stanowi źródła zobowiązania pozwanej do świadczenia na rzecz powoda.

Dodatkowo wyjaśnić należy , że w postępowaniu procesowym, zgodnie z art. 321 kpc, funkcjonuje kardynalna zasada wyrokowania dotycząca przedmiotu orzekania, według której sąd związany jest żądaniem zgłoszonym przez powoda w powództwie (ne eat iudex ultra petita partium), a więc nie tylko nie może wbrew żądaniu powoda (art. 187 § 1 pkt. 1) zasądzić czegoś jakościowo innego albo w większym rozmiarze, ale także nie może zasądzić powództwa na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda (np. wyrok SN z dnia 18 marca 2005 r., II CK 556/04, OSNC 2006, nr 2, poz. 38). Przedmiotem niniejszego postępowania było natomiast roszczenie o wykonanie umowy rachunku bankowego, która okazała się nieważna. W myśl więc zasady wynikającej z art. 321 kpc, Sąd nie analizował ani nie poszukiwał innych podstaw faktycznych, uzasadniających zasądzenie od pozwanej kwoty dochodzonej pozwem.

Ostatecznie, mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., przewidującego zasadę odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyły się: 360 zł wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika pozwanej i 17 zł opłaty skarbowej.

S..

1) (...)

2)(...)

3) (...)